

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง

Administration of the Student Support System of School Administrators under Secondary Education Service Area Office in Phathalung

อภิญญา สงนุ้ย^{1*} และชาวนี แก้วมโน²

Apinya songnui^{1*} and Chaowanee Kaewmano²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Graduate student, Department of Education Administration, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

² ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Ph.D., Department of Education Administration, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: Apinya.son034@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 292 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.576$, S.D. = 0.441) รองลงมาคือ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X} = 4.510$, S.D. = 0.533) ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.343$, S.D. = 0.648) และ 2) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง โดยภาพรวม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสบการณ์การทำงาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of administration of the student support system of school administrators under control of secondary education service area office in Phthalung, 2) to compare administration with good governance of school administrators under control of secondary education service area office in Phthalung following work experience and size of school. The sample size consisted of 292 director and teachers. The instrument used to collect data in this study was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and one-way analysis of variance.

The results of the study were as follows. 1) the administration of the student support system of school administrators under control of secondary education service area office in Phthalung was rated at the high level and when considering each component individually, the result was found of promotion and development of students was ranked at the top ($\bar{X} = 4.576$, S.D. = 0.441) followed by that of prevention, help and correction ($\bar{X} = 4.510$, S.D. = 0.533), whereas the aspect of student referral was at the bottom level ($\bar{X} = 4.343$, S.D. = 0.648) and 2) the comparison result of administration of the student support system of school administrators under control of secondary education service area office in Phthalung showed that director and teachers that have different work experience have an opinion about the administration of the student support system of school administrators under control of secondary education service area office in Phthalung. Overall there was a statistically significant difference at the .001 level, no difference in opinion of director and teachers that operate in different-sized school about the administration of the student support system of school administrators under control of secondary education service area office in Phthalung.

Keywords: A administrative of the Student Support System, school administrator, work experience

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวนโยบายระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนเพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานงานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียน เช่น ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และนอกโรงเรียน เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคีเครือข่ายดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ เช่น การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อนักเรียนอย่างมีคุณภาพ อันจะส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จและมี ประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้นำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ในโรงเรียนทุกโรงเรียน โดยการดำเนินงานจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงและสามารถ หาวิธีป้องกันหรือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ทันการณ์ เนื่องจากทุกปัญหาล้วนมีสาเหตุและไม่ได้เกิดขึ้นทันทีทันใด แต่เป็นการสั่งสม ประสพการณ์ที่มีผลเชิงลบต่อพฤติกรรม ทั้งด้านความคิด ความรู้สึก การกระทำ ถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้น ปัญหาจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ยากแก่การแก้ไข

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญห และ 5) การส่งต่อนักเรียน ซึ่งทั้ง 5 องค์ประกอบดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดกระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมการและวางแผน 2) ด้านการดำเนินงานและติดตาม 3) ด้านการประเมินผล และ 4) ด้านรายงานผล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อ การตรวจสอบการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการ และ มาตรฐานด้านปัจจัย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขได้ให้การสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาและได้จัดทำมาตรฐานและตัวชี้วัดขึ้น 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านปัจจัย (Input) มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) และมาตรฐานด้านผลผลิต (Output)

สภาพสังคมไทยได้เกิดภาวะวิกฤตทางสังคม คือ ภัยจากสารเสพติด ภัยจากการละเมิดทางเพศ ความล้มเหลวทางการเรียน การงาน อาชีพ ความรุนแรง จากการใช้กำลังแก๊งและรังแก อุบัติภัยต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มประชากรที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุดคือ กลุ่มเด็กและเยาวชนของชาติโดยเฉพาะภัยจากสารเสพติด ภัยจากการละเมิดทางเพศ และความล้มเหลวทางการศึกษา จากสภาวะดังกล่าวทำให้หลายฝ่ายวิเคราะห์ว่าเป็นผลจากการจัดการศึกษาที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ในสถานศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา สถานศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และ

มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์ ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ จึงทำให้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่หาทางออกโดยการพึ่งสารเสพติด และใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547)

เมื่อพิจารณาจากรายงานปัญหาของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพัทลุง พบว่า โรงเรียนในพัทลุงประกอบด้วย 4 สหวิทยาเขต คือ สหวิทยาเขตพัทลุง ประกอบด้วย 8 โรงเรียน มีนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ร้อยละ 54 มีนักเรียนที่ส่งต่อร้อยละ 5 สหวิทยาเขตตะโหมด ประกอบด้วย 6 โรงเรียน มีนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ร้อยละ 29 ไม่มีนักเรียนที่ส่งต่อสหวิทยาเขตปากพะยูน ประกอบด้วย 5 โรงเรียน มีนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ร้อยละ 15 ไม่มีนักเรียนที่ส่งต่อ และสหวิทยาเขตควนขนุน ประกอบด้วย 8 โรงเรียน มีนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 33 มีนักเรียนที่ส่งต่อ ร้อยละ 12 (กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลทางการศึกษา สพม.12. 2562)

ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต จึงจำเป็นที่ทุกโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียนให้ดีขึ้น จึงควรนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า รูปแบบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำจะต้องให้ความสำคัญในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการติดตาม กำกับนิเทศ และด้านการประเมินผล เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในฝ่ายงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในด้านการป้องกันและการส่งเสริมและพัฒนาการดูแลช่วยเหลือ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง และศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปใช้ในการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการป้องกันการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

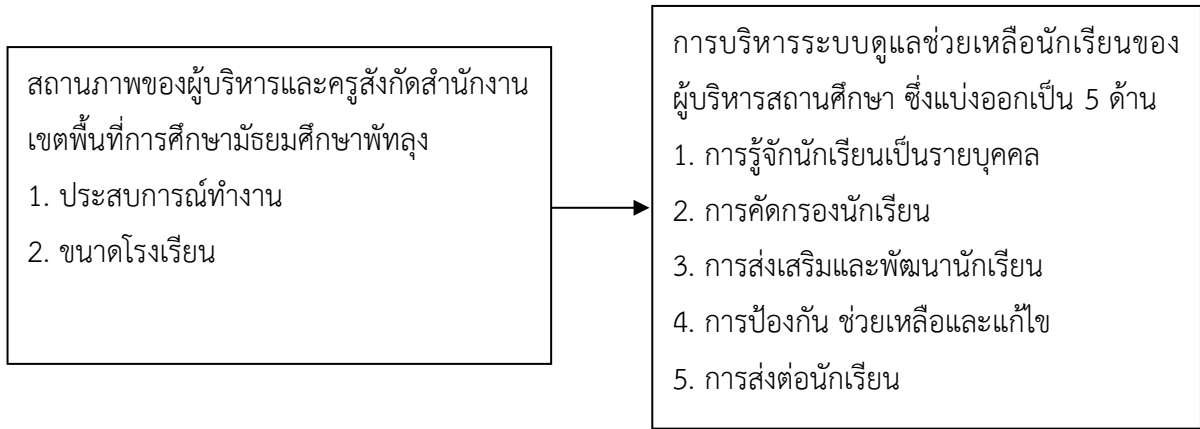

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของฟาโย (Fayo, 1916 อ้างถึงใน ดำรง วัฒนา, 2545) หลักในการจัดการนั้นควรยืดหยุ่นและสามารถปรับไปตามตัวแปรต่าง ๆ เขาได้กำหนดหลักการสำหรับผู้บริหารไว้ 14 ประการ คือ 1) การแบ่งงานกันทำ เป็นการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ 2) อำนาจสั่งการ เป็นอำนาจสั่งการ ซึ่งเป็นอำนาจอันชอบธรรมของบรรดาผู้ที่มีตำแหน่ง เพื่อสามารถที่จะออกคำสั่งในการทำงานได้ โดยผู้ออกคำสั่งต้องมีความรับผิดชอบต่อคำสั่งในการทำงานได้ 3) ระเบียบวินัย เป็นระเบียบวินัยที่คนในองค์กรต้องเคารพและยอมรับ เพื่อสร้างสถานภาพงานที่เป็นระเบียบเรียบร้อย 4) หลักการ “สั่งการโดยคน ๆ เดียว” เป็นหลักการซึ่งคุ้นเคยในชื่อ ของหลัก “เอกภาพในการบังคับบัญชา” ลูกน้องจะต้องฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาโดยตรง รวมถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานก็ต้องรายงานกับผู้บังคับบัญชาโดยตรง 5) การมีทิศทาง คือการมีทิศทาง หรือเป้าหมายเดียวกัน โดยแต่ละ กลุ่มงานย่อย (กอง, แผนก, ฝ่าย) ในองค์กรที่มีกิจกรรมแยกย่อยออกมา 6) ประโยชน์ส่วนรวม เป็นประโยชน์ส่วนรวม เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน 7) หลักการตอบแทน เป็นหลักการตอบแทนการทำงาน ซึ่งถือเป็นแนวทางที่คนงานจะต้องได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรม 8) หลักการรวมอำนาจ เป็นหลักการรวมอำนาจ หมายถึงระดับมากน้อยที่ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถตัดสินใจในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งฟาโย (Fayol) เห็นว่าการใช้อำนาจ หน้าที่ในการตัดสินใจควรกระทำที่สายการบังคับบัญชาในระดับสูงที่สุดที่เป็นไปได้ในสถานการณ์นั้น ๆ 9) การมีสายการบังคับบัญชา เป็นการมีสายการบังคับบัญชา ซึ่งเป็นเสมือนห่วงโซ่หรือเส้นทางของคำสั่งและติดต่อสื่อสารใด ๆ ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้องในแต่ละสายงาน ภายใต้โครงสร้างของแต่ละองค์กร 10) การจัดระเบียบ เป็นการจัดระเบียบหรือการจัดให้คน ตลอดจนวัสดุสิ่งของได้ อยู่ในที่ ๆ ควรอยู่ นั่นคือใช้คนให้เหมาะกับงาน จัดสถานที่ทำงานให้เป็นระเบียบ และมีระเบียบ เกี่ยวกับงานพัสดุ 11) ความเที่ยงธรรม เป็นความเที่ยงธรรมที่ฟาโย (Fayol) กล่าวถึงหลักข้อนี้ว่า นักบริหารควรมีทั้งความยุติธรรมและความโอบอ้อมอารี 12) หลักความมั่นคงในตำแหน่งงานของบุคคลกร เป็นหลักความมั่นคงในตำแหน่งงานของบุคคลกร เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน บุคลากรพัฒนานักบริหาร 13) ความคิดริเริ่ม หมายถึง พลังที่จะคิดให้เกิดแผนงาน แล้วทำต่อไปจนสำเร็จ จะเกิดได้ต่อเมื่อผู้ปฏิบัติงานได้รับการจูงใจและมีความพึงพอใจในงาน 14) สามัคคีคือพลัง เป็นภาษิตที่ว่า สามัคคีคือพลัง หมายถึง การเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม อันจะทำให้เกิดความกลมเกลียวและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์กร

หากผู้บริหารนำหลักการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ย่อมทำให้การบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารมีการดำเนินงานการจัดการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับไปตามตัวแปรต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้ครูสามารถดำเนินงานได้แบบไม่ตึงเครียดจนเกินไป โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร อาจมาจากปัจจัยพื้นฐานของครู เช่น ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญชัย ผิวงาม (2557) พบว่า เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม แตกต่างกัน และผลการวิจัยของ ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556) พบว่า ขนาดของ

โรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยสามารถเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพื้นที่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ประกอบด้วย 4 สหวิทยาเขต ได้แก่ สหวิทยาเขตเมืองพัทลุง สหวิทยาเขตควนขนุน สหวิทยาเขตตะโหมด และสหวิทยาเขตปากพะยูน

ประชากรของการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,223 คน (ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. 2564)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 292 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรต้น คือ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ตัวแปรตาม คือ การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนด จำนวน 5 ด้าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน (ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน) และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 ในส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) พบว่าแบบสอบถามมีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .982

การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 แบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างมี ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานและขนาดของโรงเรียน โดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึงการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

และเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าเอฟ F-test (One-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 292 คน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 และขนาดของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 30.82

2. ระดับความคิดเห็นการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 2) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 3) ด้านการคัดกรองนักเรียน 4) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ในภาพรวม (n=292)

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.472	0.427	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.490	0.501	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.576	0.441	มากที่สุด
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	4.510	0.533	มากที่สุด
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.343	0.648	มาก
รวม	4.478	0.447	มาก

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประเภทกรรมการทำงาน(n=292)

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	2.559	.853	4.859**	.003
	ภายในกลุ่ม	288	50.553	.176		
	รวม	291	53.111			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.961	1.987	8.505**	.000
	ภายในกลุ่ม	288	67.284	.234		
	รวม	291	73.244			
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.829	2.610	15.400**	.000
	ภายในกลุ่ม	288	48.804	.169		
	รวม	291	56.632			
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	3	5.600	1.867	6.956**	.000
	ภายในกลุ่ม	288	77.288	.268		
	รวม	291	82.888			
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	6.013	2.004	4.961**	.002
	ภายในกลุ่ม	288	116.358	.404		
	รวม	291	122.371			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	4.531	1.510	8.098**	.000
	ภายในกลุ่ม	288	53.718	.187		
	รวม	291	58.249			

**p < .01

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n=292)

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	.936	.312	1.721	.163
	ภายในกลุ่ม	288	52.176	.181		
	รวม	291	53.111			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	.883	.294	1.171	.321
	ภายในกลุ่ม	288	72.362	.251		
	รวม	291	73.244			
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.004	.668	3.522*	.015
	ภายในกลุ่ม	288	54.628	.190		
	รวม	291	56.632			
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	3	.786	.262	.919	.432
	ภายในกลุ่ม	288	82.102	.825		
	รวม	291	82.888			
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.794	.598	1.428	.235
	ภายในกลุ่ม	288	120.577	.419		
	รวม	291	122.371			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.063	.354	1.784	.150
	ภายในกลุ่ม	288	57.183	.199		
	รวม	291	58.249			

*p < .05

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 292 คน จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.49 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.91 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.17 และมีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.41 ตามลำดับ และจำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 30.82 รองลงมาคือปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.45 รองลงมาคือปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 25.68 และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 14.04 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จากการศึกษา พบว่า ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe'

Method) พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก กับผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้อพร อ่อนน้อม (2554) ได้ศึกษาการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรพงษ์ เจริญไชย (2554) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนครเขต 2 ผลการวิจัยพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัต ลายน้ำเงิน (2560) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่าทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทสร สุริยะ (2562) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรดา มลิตา และเพ็ญญา สุขเสริม (2564) ได้ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย ผิวงาม (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือเรียนนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายงานพบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความรู้ความเข้าใจการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่า ว่าต้องมีวิธีการดำเนินงานอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย ผิวงาม (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้ของผู้บริหารและครูที่มาอายุต่างกันย่อมมีวิธีการคัดกรองนักเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสถียร สุดหนองบัว (2557) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5-10 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสถียร สุดหนองบัว (2557) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย ผิวงาม (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

เกษ ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี กับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรพงศ์ เจริญไชย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นด้านการส่งต่อนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน แต่เป็นการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ไปที่นักเรียน เพราะแต่ละโรงเรียนย่อมมีนักเรียนที่แตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ผู้บริหารและครูต่างก็ต้องหาวิธีการดำเนินงานที่ใช้ได้ผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูที่สังกัดขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรัตน์ หัตถกิจ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีการติดต่อประสานงานที่ง่าย หรือมีวิธีการดำเนินงานที่เป็นระบบ ไม่ซับซ้อน เพราะโรงเรียนขนาดเล็กย่อมมีจำนวนครู จำนวนนักเรียนในโรงเรียนค่อนข้างน้อย ทุกคนจึงต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560 ก). *คู่มือการปฏิบัติงานพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน นักศึกษา*. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กรดา มลิลลาและเพ็ญนภา สุขเสริม. (2564). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1*. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 8(20), 29-42.
- ชาญชัย ผิวงาม. (2557). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ศรีสะเกษ : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ดำรง วัฒนา. (2545). *ทฤษฎีองค์การ*. ชลบุรี : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เรวัต ลายน้ำเงิน. (2560). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- วีรพงษ์ เจริญไชย. (2554). *สภาพปัญหาและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สุภัทสร สุริยะ. (2562). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม).
- สุทธิรัตน์ หัตถกิจ. (2552). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสถียร สุดหนองบัว. (2557). *สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2564*. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง.

เอื้อพร อ่อนน้อม. (2554). การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับ
ประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities,"
Educational and Psychological Measurement. 30 (3): 607 – 610.